

KMOBRIEF

NIEUWSBRIEF VOOR DE ONDERNEMER

ERNST & YOUNG
FROM THOUGHT TO FINISH.™

nummer 59

I N H O U D

HET FINANCIËEL PLAN

HET MINIMUMKAPITAAL

DE JAARREKENING

VERLIES VAN KAPITAAL

DE WETTELIJKE RESERVES

CONCLUSIE

Maandelijkse nieuwsbrief van Ernst & Young
Januari 2000, vierde jaargang

De bescherming van het patrimonium

In zijn bestaan wordt uw onderneming af en toe geconfronteerd met allerlei problemen die veel oorzaken kunnen hebben: verlies van afzetmarkten, prijsdalingen, uw product dat zijn nut verliest, het verliezen van belangrijke cliënten, een slecht kostenbeheer, verkeerde investeringen, ... In al die gevallen waar het patrimonium van uw onderneming in gevaar komt, voorziet de wet maatregelen om het bedrijfskapitaal te beschermen. Enerzijds om de onderneming zelf te beschermen, anderzijds om derden te beschermen die contractueel verbonden zijn met het bedrijf.

Daarover gaat deze nieuwsbrief.

Het financieel plan

De vennootschapswet verplicht de oprichters van ondernemingen vooraf een financieel plan in te dienen bij een notaris. In een dergelijk plan moet het startkapitaal van de onderneming verduidelijkt en gerechtvaardigd worden. Wat bedoelt de wetgever daarmee?

DEFINITIE

Concreet moeten zowel de vooruitzichten, de te realiseren doelstellingen van de onderneming als de middelen waarover het bedrijf beschikt, gedefinieerd worden. Het financieel plan steunt op een redelijke inschatting van de uitgaven en inkomsten ten gevolge van het actieplan dat door de oprichters werd opge maakt.

Het financieel plan maakt duidelijk welke financieringsmiddelen de oprichters voorzien hebben om de leefbaarheid van de onderneming de eerste twee levensjaren te verzekeren. Dat plan omvat dan ook een gedetailleerd ondernemingsplan: marktstudies, verkoopsobjectieven, kredietpolitiek, een studie over de exploitatiecyclus, prijzenpolitiek, het aantal aan te werven personeelsleden en hun vereiste kwalificatie. De onderneming moet kunnen voldoen aan alle betalingsverplichtingen ten opzichte van personeel, leveranciers, bankiers en overheden (sociale en fiscale lasten).

KENMERKEN

Het financieel plan is vertrouwelijk. Alle oprichters (d.w.z. iedereen die de oprichtingsakte tekent) leggen het opge maakte financieel plan bij de notaris

Het financieel plan laat m.a.w. de oprichters toe na te gaan of de vennootschap de nodige financiële middelen heeft voor haar eerste twee levensjaren.

neer voordat de oprichtingsakte ondertekend wordt.

Het plan moet niet geregistreerd, niet geannexeerd en niet gepubliceerd worden.

SANCTIE

De oprichters zijn diegenen die persoonlijk of via een mandataris de oprichtingsakte van de vennootschap ondertekenen, met het doel ten persoonlijke titel een deel van het kapitaal te

onderschrijven.

Zij zijn daardoor verantwoordelijk als het kapitaal onvoldoende onderschreven is, als de ingebrachte middelen in natura overgewaardeerd werden of als het wettelijk vereiste minimum niet effectief is vrijgemaakt.

Voor een NV bedraagt dit minimaal één vierde van het kapitaal met een minimum van 2.500.000 BEF, voor BVBA's is dat één vijfde met een minimum van 250.000 BEF.

Het minimumkapitaal

Het vrijmaken van het kapitaal

DEFINITIE

De wet eist niet alleen een volledige onderschrijving van het kapitaal; het ingebrachte kapitaal moet ook gedeeltelijk volstort zijn. Bovendien moeten de fondsen op een speciaal daarvoor geopende rekening op naam van de vennootschap ondergebracht zijn. Er is een wettelijk minimumvereiste voor het kapitaal. Voor een NV bedraagt dit 2,5 miljoen BEF waarbij elk aandeel voor ten minste 25% volstort moet zijn. Voor BVBA's bedraagt dit 750.000 BEF en moet elk deelbewijs volstort zijn voor ten minste 20%. In elk geval moeten alle aandelen of deelbewijzen die inbreng in natura vertegenwoordigen, integraal volstort zijn.

SANCTIE

Ook hier zijn de oprichters solidair verantwoordelijk tegenover derden voor het deel van het kapitaal dat niet werd volstort.

Onderschrijven van het kapitaal

DEFINITIE

Bij de oprichting van een vennootschap moet het kapitaal volledig onderschreven zijn. Dat kan volgens de wet door de inbreng van twee soorten middelen gebeuren: enerzijds door inbreng in speciën, anderzijds door inbreng in natura. Dit is elke niet-geldelijke inbreng, zowel materieel als immaterieel.

SANCTIE

De oprichters zijn solidair verantwoordelijk voor het gehele kapitaal dat niet werd volstort, tegenover alle belanghebbenden, ongeacht andersluidende bedingen. Dat geldt ook voor het verschil tussen het minimumkapitaal en het onderschreven kapitaal: ze worden geacht het wel te hebben onderschreven.

De voorwaarden voor het onderschrijven en volstorten van kapitaal zijn essentieel beoelend om de leefbaarheid van de onderneming te garanderen. Anderzijds zijn de oprichters solidair verantwoordelijk - in geval van faillissement binnen de drie jaar na de oprichting - en dit in een vaste verhouding bepaald door de rechter. Deze regel geldt voor zover het kapitaal van de vennootschap manifest ontoereikend is om tijdens de eerste twee jaar een normale gang van zaken te garanderen.

De jaarrekening

DEFINITIE

Wettelijk gezien zijn de bestuurders verplicht elk jaar zowel een inventaris als een jaarrekening op te maken. Die jaarrekening bestaat uit de balans, de resultatenrekening, de bijlagen en de sociale balans die dus één geheel vormen. De Raad van Bestuur bezorgt één maand voor de gewone Algemene Vergadering alle documenten samen met het jaarverslag aan de commissarissen-revisoren die op hun beurt verslag uitbrengen.

Het jaarverslag van de bestuurders of zaak-

voerders bevat in het algemeen een commentaar op de jaarrekening, gegevens over de belangrijkste gebeurtenissen na het afsluiten van het boekjaar, indicaties over de te verwachten omstandigheden die de ontwikkeling van het bedrijf kunnen beïnvloeden en ten slotte aanwijzingen over de researchactiviteiten en de algemene vooruitzichten van het bedrijf. De vennootschappen die op boekhoudkundig vlak als 'grote' ondernemingen beschouwd worden, moeten dit rapport neerleggen bij de Nationale Bank van België.

De jaarrekening moet uiterlijk 30 dagen na goedkeuring door de Algemene Vergadering gedeponneerd worden bij de Nationale Bank van België.

SANCTIE

Als de jaarrekening niet binnen de 30 dagen na goedkeuring ingediend wordt, beschouwt de wet de bestuurders, zaakvoerders of commissarissen met terugwerkende kracht verantwoordelijk.

Derden die door het niet-indienen van de jaarrekening schade hebben opgelopen, kunnen zich op de vennootschap verhalen.

Bovendien voorziet de wet de mogelijkheid

om pro-actief en gerechtelijk die vennootschappen te ontbinden die niet langer actief zijn.

Deze maatregel wil verhinderen dat een groot aantal kleine ondernemingen hun jaarrekening "vergeten" neer te leggen of zelfs op te maken. Precies daarom kan elke belanghebbende de gerechtelijke ontbinding van een vennootschap vragen die haar jaarrekening drie opeenvolgende boekjaren niet neerlegt.

De jaarrekening – balans, resultaatrekening, bijlagen en de sociale balans – is de coherente samenvatting van de activa van de onderneming, gerealiseerd met de beschikbare middelen. Het is dus van cruciaal belang dat ze publiek gemaakt worden en op die manier bijdragen tot de kennis van elke belanghebbende.

Vermis van kapitaal

DEFINITIE

Het bestaan van uw vennootschap kan bedreigd worden door veel verschillende financiële moeilijkheden. Het vennootschapsrecht houdt geen rekening met de oorzaken van die problemen, wel met de effecten. Zo voorziet de vennootschapswet een aantal maatregelen waarbij de netto-activa van een vennootschap herleid worden tot een bepaald percentage van het kapitaal (in het jargon bekend als artikel 103). Die maatregelen zijn niet bedoeld ter bescherming van schuldeisers of derden, maar ter bescherming van de aandeelhouders van de vennootschap. Het is precies de taak van de aandeelhouders om te beslissen of ze – rekening houdend met de opgelopen verliezen – nog meer risico willen lopen.

KENMERKEN

Als de helft van het kapitaal verloren is, moeten de bestuurders of zaakvoerders een Algemene Vergadering bijeenroepen om de situatie toe te lichten, te beraadslagen en te beslissen of ze de vennootschap ontbinden, of juist ingrijpen door herstructureringsmaatregelen te nemen. Het zijn de bestuurders of zaakvoerders die in een speciaal verslag gerechtvaardigde maatregelen moeten voorstellen aan de Algemene Vergadering.

Indien de Algemene Vergadering dergelijke herstructureringsmaatregelen verbiedt, wordt dit aanhoudende verlies van kapitaal opgemerkt door de Rechtbank van Koophandel, die een dienst heeft die faillissementen opspoor. Het is dus essentieel de vennootschap te herstructureren en het kapitaalverlies te herstellen en/of tegengaan.

Het belang van het kapitaalverlies komt tot uiting bij de vergelijking van de netto-activa en het maatschappelijke kapitaal. De Algemene Vergadering zal dus bijeen moeten komen, zodra de netto-activa (de activa verminderd met provisies en schulden) minder bedragen dan de helft van het onderschreven kapitaal.

HOE KAN DIT VERMEDEEN WORDEN?

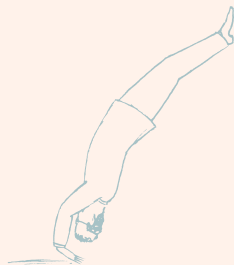
In het geheel van maatregelen die de Raad van Bestuur voorstelt om de financiële situatie recht te trekken, kan men alle herstructureringsmaatregelen opsommen die de vennootschap toelaten de toepassing van artikel 103 te vermijden. Voorbeelden zijn een vermindering van het kapitaal door opslorping van de verliezen, een kapitaalsverhoging door de inbreng van nieuwe middelen of door het opnemen van de reserves.

SANCTIE

De Raad van Bestuur heeft de taak de Algemene Vergadering snel samen te roepen. De Raad van Bestuur schendt met andere woorden de vennootschapswet – en wordt zo ook solidair verantwoordelijk in hoofde van alle bestuurders – indien de Algemene Vergadering op een andere manier te ophelpen verliezen moet vermenen. Dat kan bijvoorbeeld door een trimesteriel verslag van de boekhouding van het bedrijf te lezen of wettelijke of statutaire overtreedingen vast te stellen. Precies daarom verplicht de wet de Raad van Bestuur van vennootschappen elk jaar een balans voor te leggen. Bovendien moet de aangestelde commissaris-revisor minimum één keer per semester een boekhoudkundig overzicht krijgen.

Een belanghebbende derde kan bijgevolg de verantwoordelijkheid van de bestuurders aanvoeren wanneer de Algemene Vergadering niet werd samengeroepen. De schuldeiser moet dan wel het verband aantonen tussen

De minderheidsaandeelhouders hebben hiermee een 'wapen'; in casu de mogelijkheid de vennootschap te laten ontbinden.

Aangezien deze maatregel alleen maar kan leiden tot de liquidatie van de vennootschap, is hij niet echt gunstig voor de schuldeiser of minderheidsaandeelhouder. De maatregel is veeleer een drukingsmiddel om de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering tot actie aan te zetten.

zijn 'schade' en de 'gebreken van de onderneming' waarvan hij de gevolgen draagt. Hij moet met andere woorden bewijzen dat, indien de aandeelhouders op tijd waren samengeroepen, ze voor de ontbinding van de vennootschap hadden gestemd. Er wordt dan verondersteld dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen het niet-ontbinden van de vennootschap en het oplopen van de verliezen.

Ondanks de maatregelen die de Algemene Vergadering stemt, kan een schuldeiser altijd het feit aanklagen dat hij de inventaris, balans en winst- en viesrekening niet binnen de statutair vastgelegde termijn ontving. Ook het niet tijdig publiceren van de balans kan aangeklaagd worden.

ARTIKEL 104

De vennootschapswet voorziet ook nog een andere hypothese: als de netto-activa herleid worden tot een bedrag lager dan het minimumkapitaal (2,5 miljoen BEF voor NV's, 750.000 BEF voor BVBA's). Elke belanghebbende kan op dat moment aan de rechtbank de ontbinding van de vennootschap vragen.

In het kader van dit artikel wil men niet enkel de aandeelhouders beschermen. Men wil hiermee ook elke belanghebbende de mogelijkheid geven de vennootschap te laten ontbinden. Die gerechtelijke ontbinding kan dus ingeleid worden door een schuldeiser, een minderheidsaandeelhouder of zelfs een dissidente bestuurder.

De wettelijke reserves

Deze verplichting geldt evenwel slechts zodra alle vroegere verliezen van de vennootschap zijn aangezuiverd.

DEFINITIE

In de vennootschapswet is de volgende clause opgenomen: "Jaarlijks moet minimaal één twintigste van de nettowinst in een fonds voor reserves gestort worden. Die wettelijke verplichting vervalt zodra de reserves één tiende van het maatschappelijke kapitaal bereiken." Deze wettelijke bepaling is 'van openbare orde', wat impliceert dat bestuurders of zaakvoerders geen beslissingen kunnen nemen die daartegen ingaan.

SANCTIE

De wet voorziet ook een sanctie voor het niet-naleven van deze bepaling. De bestuurders, zaakvoerders en commissarissen zullen gesanctioneerd worden indien zij overgaan tot het uitkeren van fictieve dividenden of het aankopen van eigen aandelen en op die manier het maatschappelijke kapitaal verminderen en de wettelijke verplichting inzake reserves niet naleven.

Conclusie

De vennootschap heeft een rechtspersoonlijkheid waarbij de verantwoordelijkheid van elke partner begrensd wordt in functie van zijn kapitaalbijdrage. Om de rechten van schuldeisers te garanderen, voorziet de wet een reeks maatregelen ter bescherming van het patrimonium van de vennootschap. Het zijn die maatregelen die we hierboven geanalyseerd hebben. De wet voorziet bovendien sancties indien deze maatregelen niet nageleefd worden. Deze sancties gelden in hoofdte van de bestuursorganen van de vennootschap, de bestuurders en/of de zaakvoerders.

Isabelle Lootvoet
AVOCATE AU BARREAU DE BRUXELLES
PETERS & PARTNERS

ERNST & YOUNG
FROM THOUGHT TO FINISH.™

MAANDELIJKE NIEUWSBRIEF
VAN ERNST & YOUNG

VERANTWOORDELIJKE
UITGEVER

Ernst & Young - Riet Bots,
Marcel Thiryloot 204, 1200 Brussel.
Prijis: 2.500 BEF/jaargang
Verschijnt niet in juli.

INLICHTINGEN
Riet Bots,

Tel. 02/774 91 17 Fax 02/774 90 90
e-mail : riet.bots@ey.be
<http://www.kmobrief.be>
<http://www.lettrepre.be>

